

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА "ДУШАН МАТИЋ"

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СА
ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈЕМ
ЗА 2023. ГОДИНУ**

Туприја, фебруар, 2024. године

С А Д Р Ж А Ј

I

1. Обављање законом утврђених функција.....	3
2. Услови за извршење програма	4
Простор.....	4
Опрема	5
Библиотечко-информациони стручњаци	6
Финансије	6
3. Библиотечко-информациона грађа	7
4. Прикупљање и стручна обрада библиотечке грађе	8
5. Корисници и коришћење библиотечких услуга	9
Рад Дечјег одељења	9
Рад Одељења за одрасле	9
Рад Читаонице и Интернет читаонице	10
6. Завичајно одељење	10
7. Легат Душана Матића	10
8. Библиотека целина Драгише Пандуровића	11
9. ЕУТЕКА	11
10. Интернет презентација Библиотеке	12
11. Остала питања из рада Библиотеке	12
12. Културно-образовна делатност	12
13. Пројекти у 2023 години	16
14. Сарадња са другим библиотекама, удружењима и установама	17

II

1. Финансијски извештај о раду Библиотеке у 2023. години.....	18
---	----

Народна библиотека "Душан Матић" у Ћуприји ради као самостална установа у области културе. Почетак рада библиотеке у Ћуприји везан је за отварање читалишта по Србији у другој половини XIX века. Прво читалиште у Ћуприји отворено је 29. децембра 1868. године и то представља почетак рада библиотечке делатности на подручју ћупријске општине, а 29. децембар обележава се као Дан библиотеке у Ћуприји. У 2023 години је обележен јубилеј, 155 година постојања библиотеке

Решењем Народног одбора општине Ћуприја под бројем 01-8245/7 од 30. маја 1961. године, Библиотека је одређена за Општинску матичну библиотеку за подручје општине Ћуприја, што представља и акт оснивања Библиотеке и почетак рада установе у садашњем облику.

Поред Народне библиотеке "Душан Матић", која је општинска тј. јавна библиотека на територији општине Ћуприја, у нашем граду има 7 школских библиотека (три у основним и три у средњим школама и у Школи за музичке таленте), и библиотека у Здравственом центру у Ћуприји, библиотека на Високој медицинској школи и библиотека у Казнено-поправном заводу Ћуприја.

1. ОБАВЉАЊЕ ЗАКОНОМ УТВРЂЕНИХ ФУНКЦИЈА

Народна библиотека „Душан Матић“ у Ћуприји је установа културе која своју делатност остварује на основу Закона о библиотечко-информационој делатности, Закона о култури, Закона о културним добрима, Закона о јавним службама, Закона о раду и других законских и подзаконских аката који регулишу библиотечку делатност и радни однос.

Као јавна библиотека ради обављања библиотечко-информационе делатности прикупља, обрађује, штити, чува, представља и даје на коришћење библиотечко-информациону грађу и изворе; води завичајну збирку, учествује у изради заједничких каталога и база података; израђује каталоге, библиографије и друге информационе изворе; води документацију и статистику о библиотечко-информационој грађи, изворима и корисницима, помаже корисницима при избору и коришћењу библиотечко-информационе грађе, информационих инструмената и извора; спроводи културно-образовне програме и издавачку делатност.

Као самостална установа у области културе, ћупријска библиотека је уписана у Регистар библиотека који води матична библиотека у Јагодини за подручје Поморавског округа (регистрациони број 2/96-Р), односно Централни регистар Народне библиотеке Србије (1315801/1).

Народна библиотека "Душан Матић" у Ћуприји припада групи средње развијених библиотека, а према броју становника општине (за подручје од 20.000 до 35.000 становника) сврстава се у трећу категорију библиотека. Самим тим на њен рад примењују се стандарди и нормативи за ову категорију библиотека када се одређује потребан књижни фонд којим она треба да располаже, обнова фонда, број потребних библиотечко-информационих стручњака за обављање делатности библиотеке, организација Библиотеке, рад са корисницима...

У складу са поменутиим законима и прописима, и полазећи од Програма рада за 2023. годину, Библиотека је организовала своје активности на реализацији Програма.

У 2023. години је уз сагласност Правне службе Општине Ћуприја, извршена усаглашавања и допуна Статута Народне библиотеке „Душан Матић“ на основу Измена Закона о култури и Статутом Скупштине Општине Ћуприје.

Библиотека је организовала свој рад на основу Правилника о систематизацији послова и радних задатака у Народној библиотеци "Душан Матић" који је донет 2018. године и усклађен је са Уредбом о Каталог у радних места у јавним службама и другим организацијама у јавном сектору објављена у „Службеном гласнику РС“ бр.81/2017 и 6/2018

Библиотека своју делатност остварује кроз следеће организационе јединице:

1. Одељење управе;
2. Одељење за набавку и обраду библиотечке грађе;
3. Одељење за дигитализацију и Одељење серијских публикација;
4. Завичајно одељење и Одељење старе и ретке књиге;
5. Одељење легата;
6. Одељење за рад са одраслим корисницима;
7. Одељење за рад са децом;
8. Читаоница и Интернет читаоница;
9. Одељење општих и помоћних послова.

Својом делатношћу, Библиотека је дала велики допринос на културном и образовном развоју Туприје, обезбеђујући услове грађанима за задовољавање њихових културних потреба.

2. УСЛОВИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ПРОГРАМА

Основни услови за обављање библиотечке делатности су: одговарајући простор (зграда), опрема, библиотечко-информациони стручњаци и финансије.

ПРОСТОР (ЗГРАДА)

Библиотека се налази у посебној згради која је 1986. године адаптирана за њене потребе. У то време, имајући у виду тадашњи број публикација (30.000 књига) и корисника, зграда је задовољавала потребе за рад библиотеке. Данас Библиотека има преко 63.000 књига и не располаже довољним простором за рад и смештај књига који би задовољили предвиђене стандарде.

Простор од 180 квадратних метара на граници је минималног за функционисање Библиотеке. Расположиви простор чини само 15% потребног простора по стандардима за народне библиотеке у граду величине Туприје.

Позајмно одељење за одрасле кориснике има 75 квадрата и у том простору је највећи део књижног фонда Библиотеке (око 38.000 књига). Читаоница са 9 читалачких места и фондом стручне књиге, референсном збирком, периодиком има само 35 квадратних метара, а исто толико квадрата има и Дечје одељење.

Библиотека има издвојени простор за рад директора Библиотеке од око 10 метара квадратних.

Додатно, проблем недостатка простора Библиотеке оптерећује и његова нефункционалност и неприлагођеност потребама савременог рада као и вишенаменска функција појединих просторија.

Када је у питању зграда Библиотеке, у 2020 и 2021. години замењен је део старе

столарије на објекту. Наиме, замењена су прозори, који нису мењани од када је зграда направљена, остали су још мали прозори на помоћним просторијама који ће бити замењени у току ове године и замењена је клима која је престала да ради (није била могућа поправка, јер је стара преко 20 година), у канцеларији директорке. Задње две године није ништа урађено на згради, мада смо инсистирали и слали допис Урбанизму Ћуприје за званични извештај о стању крова који прокишњава, као и усмене молбе да се поправи кров. Сем крова и ограда је у лошем стању-зидана је када и зграда.

ОПРЕМА

Библиотека је тренутно технички опремљена. Тренутно јер се сваке године мења програм рада и развој технологије у свери компјутера и интернета да техничка опрема брзо застари и није употребљива. Располажемо са 17 рачунара који су умрежени са Интернетом. Пре четири године је појачана брзина интернета и за исти месечни износ добили смо дупло већу брзину интернета. Свако радно место представља радну станицу, а за кориснике Читаонице предвиђена су 3 рачунара. Захваљујући нашим квалитетно урађеним пројектима за која смо добијали средства из Министарства културе и информисања, претходних година купљена је одговарајућа опрема за потребе штампања бар-код налепница, инвентарних књига и осталих исписа као и за аутоматизовану позајмицу на Дечјем одељењу и на Одељењу за одрасле. Средствима која су добијена за пројекат „Библиотека ++“, у 2014. години купљена су 5 рачунара за потребе реализације овог пројекта. По окончању овог пројекта, рачунари су остали Библиотеци.

У 2017. години од ЕУТЕКЕ смо добили 1 рачунар, компјутерски сто, канцеларијску столицу и полицу за књиге.

2020. године, Министарство културе и информисања одобрило нам је пројекат који је за циљ имао набавку опреме за спровођење ревизије монографских публикација у Библиотеци. Купљена је следећа опрема: 4 лаптопа, 4 бар-код читача, 2 штампача бар-код налепница и један ласерски штампач. Ово нам је било неопходно приликом рада ревизије коју смо урадили крајем 2020, а завршили почетком 2021 године. Електронска ревизија се по библиотечко-информационим законима ради најмање једном у 10 година. Ревизија није рађена од 2004 године, када се радила ручно а сада увођењем програма COBISS-3, било је потребно усавршити технику и рад саме ревизије. Уз стручну помоћ Народне библиотеке Србије и одржане обуке путем ЗУМ-а, као и стручне помоћи Матичне библиотеке Радосав Никчевић из Јагодине и њиховог стручног одељења за информатику успели смо да извршимо ревизију. Напомињем да су и тада два радника била у изолацији, да је ковид-19 био у својој узлазној линији заразности.

У 2023. години по конкурс Министарства културе, одобрен нам је пројекат под називом „Библиотека у дигиталном свету“ и набавили смо интерактивни дисплеј „HOLA S1 32“ који је нашим корисницима дао могућност увида у програм ЦОБИС који користи библиотека, упознавањем са предстојећим догађајима као и информације о легату, завичајном одељењу и детаљније податке о Душану Матићу, Матићевим данима и Драгославу Михаиловићу.

БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНИ СТРУЧЊАЦИ

Број библиотечких радника, односно библиотечко-информационих стручњака за обављање послова у народним библиотекама, стандардна је величина коју одређује број становника општине, величина фонда библиотеке, број одељења, број позајмљених публикација, дужина радног времена, специфичност потреба становника одређеног подручја, број библиотечких огранака...

Према основном критеријуму да на 5.000 становника долази један дипломирани библиотекар, односно библиотекар и један виши књижничар, односно књижничар, Библиотека у Ћуприји треба да има 12 стручних радника. Број запослених стручних радника у ћупријској Библиотеци је 8, што је за 4 мање у односу на напред наведене стандарде.

Број радника Библиотеке у 2023. години износи укупно 11 запослених: директор, 8 стручних радника, 1 радник на одређено радно време до завршетка послова и помоћни радник.

Структура радника према образовању је: 4 радника су са високом стручном спремом, 2 са вишом и 5 са средњом стручном спремом.

Свих 8 стручних радника Библиотеке имају положен стручни библиотекарски испит. Такође, и директорка Библиотеке је положила стручни испит и стекла је звање дипломираног библиотекара. Радник који је на одређено радно време нема положен стручни испит.

Стручни семинари који се годинама одржавају у Народној библиотеци Србије у Београду, због могућности ширења епидемије ковид-19 нису одржани у редовним терминима, те смо усавршавање планирали за 2024 годину. Сваки стручни радник је у обавези да најмање присуствује стручном семинару у трајању од 6 сати. Матична библиотека „Радислав Никчевић“ из Јагодине је у својим просторијама организовала 3 семинара:

-, „Грађанска наука: библиотекарски као спона између науке и грађана“

-, „Зелена библиотека“

-, „Библиобус“

на коме су сви учесници добили одређени број бодова и тиме стекли могућност продужетка својих лиценца.

ФИНАНСИЈЕ

Финансијски извештај Народне библиотеке „Душан Матић“ за 2023. годину је саставни део овог Извештаја.

Библиотека је у 2023 години успешно остварила своју друштвену и законску функцију.

3. БИБЛИОТЕЧКО – ИНФОРМАЦИОНА ГРАЂА

Јавне библиотеке могу обављати делатност ако имају књижевна и некњижевна дела за одрасле, младе и децу, референтна дела, приступ базама података, часописе, новине, информације о заједници, изворе за завичајну историју, материјал за учење...

Колекције библиотечке грађе у Њупријској Библиотеци формиране су на нивоу одељења. Фонд Дечјег одељења чини књижевна и некњижевна дела за младе и децу и нешто мало часописа за децу. Одељење одраслих корисника има формирану колекцију књижевне и некњижевне грађе за одрасле и фонд стране књиге. У Читаоници су некњижевна дела за децу, младе и одрасле, референтна дела, приступ базама података, часописи, новине, а на Завичајном књижна и некњижна грађа, серијске публикације, информације о завичају, извори за завичајну историју...

У библиотечком фонду јавне библиотеке потребно је да се налази одређен број примерака монографских публикација у односу на број становника. Народна библиотека "Душан Матић" у Њуприји по стандардима за трећу категорију библиотека (којој припадамо), треба да има почетни фонд монографских публикација од око 70.000 јединица.

На дан 31.12.2023. године у књижном фонду Библиотеке било је укупно 64.869 књига, што представља око 2,56 књига по глави становника Њупријске општине (а стандард је 2 књиге по глави становника). Другим речима, књижни фонд Библиотеке у Њуприји чини око 92,67% потребног фонда.

На крају 2023. године број расходованих књига на Одељењу за одрасле је 608, а на Дечјем одељењу 385, што укупно износи 994 књиге.

Структура књижног фонда Библиотеке на дан 31.12.2023. године од укупно 64.869 књига је следећа:

(0) Речници, енциклопедије, приручници	2.728
(1) Филозофија, психологија, етика и логика	1.742
(2) Религије	759
(3) Друштвене науке	3.257
(5) Природне науке	462
(6) Примењене науке, медицина	1.221
(7) Уметност, музика, забава	1.814
(8) Књижевност, језик, лингвистика	48.711
(9) Географија, историја	4.175

Из напред наведене структуре књижног фонда види се да Библиотека има 64.869 књига, а од тог броја 12.199 књига су из области стваралаштва за децу, а за одрасле 52.670, књиге.

Што се тиче дневних новина и часописа, Библиотека је у 2023. години редовно куповала: Политику, Вечерње новости и Политикин забавник.

Такође, од издавача Библиотека добија већи број часописа на поклон. Реч је углавном о часописима из области уметности, књижевности и политике. Од часописа то су: Значење (Добој), Република (Београд), Квартал (Панчево), Свеске (Београд), Траг (Врбас), Шуме (Београд), Астрономија (Нови Сад), Улазнице (Зрењанин), Новине Београдског читалишта (Београд), Железничар (Београд), Панчевачко читалиште (Панчево), Вести (Нови Сад), Југославија (Београд), Културе Истока: часопис за филозофију, књижевност и уметност Истока (Горњи Милановац), Зов-Београд, Нови пут- Јагодина, Српски југ- Подгорица и други.....

У 2006. години у Библиотеци је оформљено и Одељење за страну књигу. У 2023. години Фонд је бројао 278 публикација. Књиге на страном језику углавном су добијане као поклон од Америчке амбасаде, из Народне библиотеке Србије и од аутора књига и грађана.

Ово Одељење физички није издвојено, а књиге су смештене у две издвојене полице, које се налазе на позајмном одељењу за одрасле.

Стару и ретку књигу чини збирка од 207 књига а Легат Душана Матића поседује библиотеку Душана Матића у величини од 1172 публикације.

Књижни фонд Библиотеке размештен је по УДК систему (Универзална децимална класификација) и највећим делом је доступан корисницима. Књиге које су у затвореним витринама корисници могу добити на коришћење само од библиотечких радника.

У 2021 години смо добили од сесте Владимира Давидовића, библиотеку-целину на поклон која броји 284 наслова веома вредних и ретких књига. Ову драгоценост смо примили са посебном пажњом јер су Владимир Давидовић и његова сестра Гордана Милосављевић провели део свог детињства у Ћуприји а жеља Владимира, који је био један од министра Правде, а затим и државни секретар Министарства правде да се књиге поклоне ћупријској библиотеци. Фонд је увећан за ове драгоценост а у плану нам је формирање посебног дела библиотеке посвећен Владимиру Давидовићу, до краја 2024 године.

4. ПРИКУПЉАЊЕ И СТРУЧНА ОБРАДА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Обнову својих фондова Библиотека врши сваке године куповином, разменом, откупом Министарства културе и поклонима. У 2023. години стање у попуни књижног фонда је следеће:

У 2023. години на Дечјем одељењу приновљено је 335 књига, на Одељењу за одрасле 1730 публикација. У прошлој години Библиотека је постала богатија за укупно 2065 публикација.

Од приновљених 2.065 књига:

Куповина	26
Откуп Министарство културе(уведено као поклон)	468
Добијено на поклон	1564
Преинвентарисани фонд	2
Сопствено издање	5

Обрада књига ради се у сагласности са Правилником о евиденцији библиотечке грађе и са Упутством за обраду и стандардизовани библиографски опис.

Обрада књижног фонда ради се континуирано и динамичком која обезбеђује да нове књиге благовремено стигну до корисника. Обрада библиотечке грађе аутоматизована је коришћењем програмског пакета COBISS 3 и . Библиотека је престала да води лисни каталог монографских публикација.

Народна библиотека „Душан Матић“ је укључена у систем узајамне каталогизације у Србији и корисник је програмске опреме COBISS од децембра 2008. године када је започела унос библиографских записа у локалну базу података.

Данас два библиотечка радника активно раде на електронској обради библиотечке грађе, једна има лиценцу каталогизатора у COBISS 3.

Библиотека је дуго година располагала са два приступа систему, а од 2018. године имамо четири приступа систему COBISS. Овим је омогућен истовремени рад каталогизатора на стручној обради библиотечке грађе и позајмица књига и рад са корисницима.

Коришћењем COBISS софтвера Библиотека штампа бар-код налепнице, сигнатуру књига као и инвентарске листе приновљених књига, ради статистику фонда позајмице.

Аутоматизацијом библиотечког пословања постиже се бржа и ефикаснија комплетна стручна обрада и коришћење библиотечке грађе. Због тога се пословима електронске обраде даје приоритет сагласно њиховом значају.

Набавком потребне техничке опреме стекли су се услови за аутоматизацију позајмице и на Дечјем одељењу и на Одељењу за одрасле.

5. КОРИСНИЦИ И КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКИХ УСЛУГА

Народна библиотека "Душан Матић" је у 2023. години обављала рад са корисницима услуга преко позајмних одељења (Одељење за одрасле и Дечје одељење) и Читаонице и Интернет читаонице где читаоцима стоје на располагању периодика и стручне књиге које се не могу износити из Библиотеке, као и рачунари за коришћење Интернета.

У Библиотеци је у 2023. години укупно издато на читање 12.997 књига, и то на 3.631 члана Библиотеке, што значи да је сваки члан прочитао близу 4 књига годишње(3,58).

Структура чланова Библиотеке је хетерогрна, како у односу на образовање тако и у односу на године живота. Највише је ученика, студената и грађана старијих од 65 година.

РАД ДЕЧЈЕГ ОДЕЉЕЊА

Дечје одељење својим радом обухвата децу предшколског узраста и ученике основних и средњих школа. У 2023. години ово Одељење је имало 1467 уписана члана, прочитано је 3050 књига. Просек по броју прочитаних књига на дечијем одељењу је 2,08књиге.

У циљу популарисања књига код најмлађе генерације и стварања потребе за читањем, Библиотека је и у току прошле године наставила са бесплатним уписом ученика првог разреда и предшколске деце.

РАД ОДЕЉЕЊА ЗА ОДРАСЛЕ

Структура чланова на Одељењу за Одрасле је веома хетерогена по образовању, занимању и старости. На овом одељењу у 2023. години било је укупно 2.164 корисника.

У току 2023. године на овом Одељењу корисницима је издато 9.947 књига на читање. Сваки члан на Одељењу за одрасле прочитао је око 4,60 књига годишње.

Најчитаније књиге су из домаће и стране белетристике, а ученици највише користе лектуру за средњу школу.

Поред ових послова, при Одељењу за одрасле ради Читаоница у којој су смештене књиге из стручне и научне области. Ту се налазе и књиге које се користе само у Читаоници и не могу се износити изван Библиотеке.

Појединим категоријама становништва Библиотека је омогућила и неке погодности. У 2023. години наставили смо са бесплатним уписом грађана старијих од 65 година и добровољних даваоца крви, а од пре шест година увели смо још једну новину у раду: свим

инвалидима и тешко болесним члановима Библиотеке, радници наше установе доносе књиге на кућни праг.

РАД ЧИТАОНИЦЕ И ИНТЕРНЕТ ЧИТАОНИЦЕ

Читаоница је смештена у посебној просторији и има 9 радних места. У 2023. години, због страха од пандемије коронавируса, корисници су повремено користили Читаоницу где је било омогућено свакодневно коришћење компјутера. Такође, овде се користе и књиге које се не износе из Библиотеке: научне и стручне књиге, приручници и речници. Због тога Читаоницу користи и већи број ученика и студената за припрему испита, семинарских радова и слично.

Интернет читаоницу користили су углавном ученици и студенти, а у 2023, као и Читаоницу у периодима када је било дозвољ се окупи група корисника или када је то дозволило лепо време у Летњој читаоници, због променљиве ситуације нисмо бележили број корисника Интернета и корисника у Читаоници.

6. ЗАВИЧАЈНО ОДЕЉЕЊЕ

Завичајне збирке чувају аутентичну културу завичаја. Оне имају, пре свега, социокултуролошки, али и историјски, антрополошки и етнолошки значај. Завичајни фондови су и споне са будућношћу, стога смо дужни да их негујемо и чувамо.

Првенствено се сакупљају дела локалног карактера, чија се садржина односи на одређену територију, дела аутора која су ту живела или су ту рођени, сва издања која су објављена у том месту.

Завичајна збирка је издвојена из целокупног фонда, а књиге се не користе изван Библиотеке. Завичајну збирку чине све публикације које се тичу људи на територији где се налази библиотека (монографске и серијске публикације, плакати, разгледнице, проспекти и друга некњижна грађа). У 2023 години смо одрадила дигитализацију дела завичајног одељења и извршили унос у преглед завичајног одељења у интерактивном дисплеју онолико колико је било могуће због мањка простора на сајту.

7.ЛЕГАТ ДУШАНА МАТИЋА

Легат књижевника и академика Душана Матића је значајан део наше културне баштине. Министарство културе и информисања Владе РС ставило је 26. марта 2014. године Легат на Листу старе и ретке библиотечке грађе од великог значаја.

Урађен је попис целокупног инвентара, меморијалних експоната Спомен собе Душана Матића и у фази је каталожка обрада у систему COBISS (до сада је електронски обрађено 670 монографске публикације). Пронађена је накнадно некњижна грађа из Легата Душана Матића и обавештена су надлежна одељења при Народној библиотеци Србије. Укупно је

пронађено 1.462 јединице некњижне грађе.

Урађена је дигитализација Матићевих плакета, награда, фотографија, диплома, медаља и пропагандног материјала коришћеног на манифестацији Матићевих дани.

Број посета Легату у 2023. години је око 1.600 грађана, ученика и књижевника из целе Србије. Генерално, посета грађана Легату расте из године у годину, с тим да је прошле године посета опала због пандемије коронавируса.

У 2016. години Легат Душана Матића постао је богатији за 70 цртежа под називом "Поеме у боји", а 2018. године за вредну слику Хуана Мирона коју је Матић добио на поклон од овог познатог сликара надреалисте. Ове цртеже и слику добили смо од Дејана Богдановића, блиског рођака Душана Матића.

У 2018. години дигитализовани су Матићеве цртежи "Поеме у боји".

8. БИБЛИОТЕКА ЦЕЛИНА ГЕНЕРАЛА ДРАГИШЕ ПАНДУРОВИЋА

Драгиша Пандуровић, српски генерал између два светска рата, рођен је у Сењу.

Током 2009. године преузета је библиотека целина од доктора Милоша Немањића, социолога културе који је после смрти Оливере Пандуровић испунио одлуку донету тестаментом да породичну библиотеку остави Библиотеци у Ћуприји. Библиотека садржи 460 књига, затим оригиналну крштеницу и умрлицу генерала Драгише Пандуровића, исечке из новина, писма и цртеже. Издвојена целина се налази у Народној библиотеци "Душан Матић" и доступна је грађанима.

9. ЕУТЕКА

ЕУТЕКА је мрежа 48 јавних библиотека широм Србије који својим посетиоцима нуде публикације и информације о Европској унији. Ову иницијативу су заједно иницирали Делегација Европске уније у Србији, Министарство културе и информисања и Народна библиотека Србије. Овом партнерству се потом прикључила и Канцеларија за европске интеграције Владе Републике Србије.

Библиотека у Ћуприји учествовала је у пројекту "ЕУТЕКА - ЕУ у вашој библиотеци" и постали смо део ЕУТЕКИНЕ мреже. У 2017. години добили смо компјутерски сто, столицу, рачунар, полицу за књиге и публикације о Европској унији.

Након тога у Народној библиотеци формиран је ЕУ кутак који ће грађанима пружити могућност да се информишу о свему што их занима о Европској унији, као и садржаје који ће грађанима приближити Европу и Европску унију.

10. ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ

У намери да популаришемо библиотеку, књиге и читање, Библиотека на најбољи могући начин користи Интернет и друштвене мреже. Библиотека је у 2020. години формирала нови сајт коме се може приступити на адреси www.biblioteka.cuprija.rs. Наша установа на Фејсбук профил има 2 активне фејсбук странице ("Народна библиотека "Душан Матић" и "Гласоноша"). Осим фејсбук страна, има нас и на Инстаграму и твитеру а потребно је проширити сајт за смештај дигиталне библиотеке која није мала.

11. ОСТАЛА ПИТАЊА ИЗ РАДА БИБЛИОТЕКЕ

Послове књиговодства и платног промета за потребе Библиотеке у 2023. години обављало је Одељење за финансије СО Ћуприја.

И претходне године рађено је на враћању књига које се налазе код читалаца дуже од предвиђеног периода. Овакве редовне акције дају добре резултате јер више десетина књига поново постаје доступно нашим корисницима.

У складу са законом, Библиотека је одредила особу која је задужена за противпожану заштиту, а која је похађала шестомесечна предавања и положила испит и стекла звање референта противпожарне заштите.

12. КУЛТУРНО – ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

За разлику од традиционалне библиотеке, која само скупља, чува и позајљује књиге, савремена библиотека мора активно да учествује у социјализацији читалаца и корисника, да промовише праве вредности у култури и друштву уопште. У том циљу, Библиотека је развила богату, разноврсну и квалитетну културно-образовну активност, која је презентована и најављивана и on-line на друштвеним мрежама као и на локалној телевизији ТВ Поморавље и другим телевизијама када су већа дешавања у питању.

У 2023. години Библиотека је организовала следећа културна дешавања, приредбе и манифестације:

Календар редовних културних дешавања и активности у 2023. години

ЈАНУАР

- 17.01. - Радионица „Мој књижевни јунак“
- 27.01. - Обележавање Светог Саве, постављена изложба књига из фонда библиотеке о Светом Сави

ФЕБРУАР

- 03.02. - Обележен Светски дан читања наглас (у библиотеци су читали и чланови КК „Душан Матић“, професори, ученици, новинари, васпитачи, студенти,...)
- 28. 02. - Промоција Зборника дечијих радова са летњих радионица-промотивно учлањивење корисника

МАРТ

- 03. 03. - Креативна радионица са ученицима ОШ „Вук Караџић“ – „Здравица мајци“
- 14. 03. - Посета вртића „Лептирић“, тема је била „Људско тело“
- 15.03 -Посета вртића „Шећерко“, тема је била „Природа“
-Посета старије васпитне групе вртића „Бамби“ и дружење са књигом
- 21. 03. -Општинска смотра рецитатора „Песнице народа мог“
- 27. 03. - Посета професора и ученика из ОШ “Вук Караџић“ , тема „ Хероји другог светског рата Ћуприје“
- 28. 03. - Промоција Збирке песама Живорада Милетића
- 14 – 29.03. - Конкурс за избор најлепше поруке или стиха на тему „Књига“ у оквиру обележавања Дана дечије књиге

АПРИЛ

- 04.04 - „Уз кекс и млеко и бајку хоћу “ Обележен Дан Дечије књиге
- 07.04. - Дружење, приредба и изложба са клубом младих при Центру за Социјални рад у Ћуприји под називом „Срце које непрестано расте“
- Посета вртића „Лептирић“, старија васпитна група -тема „Дрво“
- 10.04. - Радионица декупажа са „Креативном сваштарицом“ и Јеленом Трајковић
- 21.04. -Манифестација **„БИБЛИОТЕКА НОЋУ - ЋУПРИЈА БУДНА УЗ КЊИГУ“**
(целодневни и вечерњи програм),библиотека ради тог дана до поноћи и награђени ученици за најлепшу поруку, концер ученика ОМШ „Душан Сковран“
- 22.04. - Изложба књига из фонда и цртежа поводом обележавања Дана планете Земље
- 24. 04. - Посета вртића Бамби, тема „Осећања“

МАЈ

- 04. 05. - Посета предшколаца из Вирине, тема Природа и дрвеће
- 09.05. - Посета вртића „Бамби“, Тема „ Рибе“
- 09.05. - Посета вртића „Невен“ тема „ Индијанци“
- 16. 05. - Промоција КК „Душан Дачић“ из Багрдана
- 19. 05. - Посета предшколаца из вртића „Бамби“ и разговор о књигама које су читали са родитељима и позајмили нове наслов
- 19. 05 - Расписан литерарни конкурс на тему заштите животне средине „Ппљаво или чисто није исто“
- 7 - 14.05 - Изложба књига о ЕУ – Дан Европе
- 22. 05. -Међународни дан – Биолошке разноврсности – Снимљен филм о препорукама књига из библиотеке на ову тему
- 23.05. -Посета ученика из обогашеног једносменског рада ОШ „Вук Караџић“
- 30. 05. - Промоција Збирке песама Звездана Милосављевић
- 30.05-15.06. - Продајна изложба књига у центру града

ЈУН

- 02.06. - Посета радника из Завода за запошљавање и Туристичком организацијом Ћуприја
- 05.06. - Обележен Светски дан очувања животне средине, изложба књига на ту тему,

Награђени ученици за најуспешнију поруку или стих на тему „Прљаво или чисто није исто“

13. 06. -Расписивање конкурса књижевне награде „Матићев шал“ за 2023.годину,
Поводом одржавања „42. Матићевих дана“
13. 06. - Манифестација „Разиграно родитељство“
14. 06. - Расписивање конкурса за најлепшу песму на стих из песме Душана Матића
„Годишња доба“ -Лети све лети, за ученике виших разреда основне и средње школе
- 16 .06. - Књижевно вече , КК „Душан Матић“ са гостима из Поморавља
29. 06. -Обележавање Видовдана – Трибина -гост Јован Јањић

ЈУЛ

03 - 31.07. -**Креативне радионице:**

- „Узми књигу, пусти бригу“, радионица изражајног читања, (10 радионица)
- „Вредне руке“ са активом жена „Наше златно доба“, (8 радионица)
- 04.07. - Радионица декупажа са Јеленом Трајковић и израда граничника за књиге
- 11.07. - Промоција књиге Стефана Дугалића „Плавооки“
25. 7. - **Омаж ћупријским књижевницима:** Душану Бунићу и Стевану Стеви
Милосављевићу

АВГУСТ

04 – 31.08. - **Летње креативне радионице за ученике:**

- „Калиграфија и лепо писање“, (12 радионица)
- „Како се пишу песме“, (10 радионица)
- 08.07 - 04.08. - Продајна изложба књига у центру града
11. 08. - Промоција књига аутора Здравка Сретеновића
- 23.08. - Промоција књиге „Плоча“ Александра Јевтића
31. 8. - Промоција књиге песама „Расута сећања у коферу снова“ Снежане
Миладиновић
31. 8. - Додела награда полазницима летњих радионица

СЕПТЕМБАР

01 -07.9. - Манифестација „Библиотека отворених врата“ – повод је почетак нове
школске године и за све ученике основних и средњих школа упис је по
промотивној чланарини

Манифестација 42. Матићевих дана

09-13. септембар 2023.

- 09.09. - Свечано отварање уз богат културно-уметнички програм
- Изложба „125 година од рођења Душана Матића кроз слике и дело“ на тргу
- Музичко-поетски програм „Наше вече“ са Иваном Босиљчићем
- 10.09. - Дружење са глумцем у улози Душана Матића и упис нових чланова
библиотеке по промотивној годишњој чланарини
- Поетски сусрет „Поеме у боји“
- 11.09. - Дружење са дечијом песникињом Данијелом Квас

- Квиз „Шта знаш о Матићу?“
 - 12.09. - Изложба уметничких дела насталих по мотивима из стваралаштва Душана Матића “Матићу у част“
 - 13.09. - Округли сто: Научни скуп о животу и стваралаштву Душана Матића
 - Додела Матићевог шала
 - Додела награда за најлепшу песму на Конкурсу „Лети све лети“
 - Додела награда за учеснике квиза „Шта знаш о Матићу?“
 - Додела награде за уметничко дело „Матићу у част“,
- у културно-уметничком програму учествују ученици и професори ОМШ „Душан Сковран“
- 14.09. - Посета ученика Гимназије са професорком Јеленом Ђулинац
 - 15.09. - Посета ученика Техничке школе са професорком Јеленом Ђулинац
 - 19.09. - Расписан конкурс на тему „Мој град“ поводом обележавања Дана општине Ћуприја
 - 27.09. - Посета деце из вртића и тема „Птице“

ОКТОБАР

- 02.10. - Посета ПП2 Лептирић, тема „Занимања“
- 03.10. - Дечија песникиња Биљана Станисављевић у оквиру обележавања Дечије недеље и посета основним школама
- 04.10. - Посета ученика ОШ „Вук Караџић“- 80 ученика је тог дана било по групама
- 13.10. - Посета одбојкашица из братског града Добоја
- 14.10. - Додела награда ученицима за најлепши литерарни рад на тему „Мој град“ поводом обележавања Дана општине Ћуприја
- 30. 10. - Постављен Хола систем, интерактивни дисплеј, који је добијен преко пројекта на конкурс Министарства културе и информисања Владе Републике Србије

НОВЕМБАР

- 01.11 – 13.11. - Изложба књига из фонда библиотеке у оквиру обележавања Недеље Вука Караџића и Дана уставности
- 02. 11. - Представљен роман аутора Милуна Миће Бабића „Одисеја 29 дана“
- 06. 11. - Акредитован семинар за библиотекарe из Поморавског округа у НБ у Јагодини: „Библиотекари као спона између науке и грађана“
- 08. 11. - Посета деце из вртића Бамби, тема о роботима
- 09. 11. - Расписан конкурс за најлепшу причу „мој завичај“
- 17. 11. - **„Драгослављев венац“, књижевно-драмска манифестација** која ће у годинама и деценијама пред нама бити вишедневна и садржајнија у сарадњи са Установом културе Ћуприја и Гимназијом
- 24. 11. - Акредитовани семинар за библиотекарe из Поморавског округа у НБ у Јагодини: „Зелена библиотека“
- 27. 11. - Расписан литерарни конкурс на тему „Моја библиотека“ за ученике основних школа нашег града
- 29. 11. - Посета ученика 4. разреда ОШ „Вук Караџић“

ДЕЦЕМБАР

08. 12. - Посета деце из вртића из Крушара
20. 12. - Постављена изложба на тргу испред бившег Дома ЈНА под називом „155 година библиотеке“
21. 12. - **Свечана академија поводом 155 година библиотеке у Ћуприји**
30. 12. - Новогодишња библиотека , гост на Тргу песник Александар Јањушевић и дружење са децом

13. ПРОЈЕКТИ У 2023. ГОДИНИ

У 2023. години Народна библиотека "Душан Матић" је код Министарства културе аплицирала са више пројеката а одобрени су :

1. "42. Матићеви дани" - пројекат из области савременог стваралаштва - манифестације и награде . Додељен износ: 150.000 динара;
2. „Библиотека у дигиталном свету“ -Дигитализација културног наслеђа у 2023.години .Додељен износ:300.000 динара.

Да би обезбедила квалитет услуга и конкурентност у богатој културно-образовној понуди, као и да би наставили тренд модернизације основне библиотечко-информационе делатности, Библиотека је данас принуђена да се не ослања само на средства која добија из буџета Општине, већ је неопходно да своје напоре усмери ка добијању средстава из понуде грантова. Библиотека у Ћуприји у последњих десетак година реализовала је око 30 пројеката за које је добила средства.

14. САРАДЊА СА ДРУГИМ БИБЛИОТЕКАМА, УДРУЖЕЊИМА И УСТАНОВАМА

Библиотека има добру и сталну сарадњу са свим библиотекама на подручју Поморавског округа, а посебно са Народном библиотеком “Радислав Никчевић” из Јагодине, која је матична библиотека за Поморавски округ. На подручју општине, Библиотека остварује добру сарадњу и са другим установама културе: Установа културе Ћуприја, Музеј “Хореум Марги - Равно”, ПУ “Дечја радост” чија деца редовно и организовано посећују нашу установу у циљу упознавања са радом Библиотеке и приближавања књиге деци. Такође, имамо добру сарадњу са Туристичком организацијом “Ћуприја”, основним и средњим школама, Високом медицинском школом, Школом за основно музичко образовање „Душан

Сковран“, Школом за музичке таленте, Домом за ученике средњих школа „Срећно“, КПЗ "Ћуприја", Фондом ПИО, "Удружењем младих Ћуприја", Центром за социјални рад, Зубном ординацијом Дома здравља и Еколошким покретом у Ћуприји.

Посебно треба поменути сарадњу Библиотеке и Књижевног клуба "Душан Матић". Чланови овог Клуба активно учествују на многим културним дешавањима које Библиотека организује.

Библиотека посебну пажњу поклања деци са посебним потребама и чини велике напоре да их укључи у културни живот заједнице. Из тих разлога успоставили смо добру сарадњу са одељењем ученика са сметњама у развоју ОШ "Вук Караџић" и са два удружења родитеља деце са посебним потребама: "Небеско срце" из Ћуприје и "Плава шкољка" из Београда.

Једна од осетљивијих категорија становништва су и наши најстарији суграђани. У намери да их активно укључимо у друштвени и културни живот града, успоставили смо изузетно успешну сарадњу са Удружењем пензионера Ћуприја и удружењем жена "Наше златно доба".

На крају, али не и као најмање важно, треба поменути успешну сарадњу Библиотеке са црквом Светог Ђорђа у Ћуприји.

* * *

Библиотека радним даном ради од 07.30 до 19.00 часова, а суботом од 08.00 до 13.00 часова.

Оцењујући рад Народне библиотеке "Душан Матић" у Ћуприји у 2023. години, може се рећи да је Библиотека, успешно остварила своју функцију и да је као једна од установа културе заузела водеће место у културном животу Ћуприје.

ДИРЕКТОР
Љиљана Ђорђевић

У Ћуприји, фебруара 2024 године